

Biverkningar och komplikationer efter en operation av bröstet

Att operera bröstet eller armhålan innebär en risk för biverkningar och komplikationer.

Biverkningar

Påverkan på rörligheten i axeln

Efter operationen bildas ärrvävnad i operationsområdet. Ärrvävnaden är ofta stram, vilket påverkar rörligheten och blodcirkulationen i axeln och skuldran. Strålbehandling kan göra vävnaden ännu stramare. För att återfå rörligheten i axeln ska du massera ärrvävnaden och göra ett träningsprogram som du får av din kontaktsjuksköterska eller fysioterapeut.

Påverkan på känseln

Vid operationen skadas ofta små nerver. Det kan ge symtom som känselbortfall, stickningar och sveda i det opererade området. Det kan kännas som om det finns en klump eller svullnad där, utan att det är det. Du kan även känna en trötthet och tyngdkänsla i skuldran och armen under de första åren efter operationen. Det är helt normalt och är en del av läkningsprocessen.

Känseln brukar komma tillbaka helt eller delvis, vanligtvis inom ett år. När du börjar få tillbaka känseln, kan du uppleva en brännande känsla med stickningar, hugg eller en ökad känsel i området. Även om känseln inte skulle komma tillbaka helt, påverkar det inte funktionen i armen.

De skadade nerverna kan också orsaka en ökad känslighet i det opererade området, som bröstkorgen, insidan av överarmen samt runt armhålan och bakåt mot skulderbladet. Det kan orsaka obehag och smärta. De här symtomen går nästan alltid över.

Lymfsträngar

Lymfsträngar kan uppstå efter en operation i armhålan. På grund av att lymfkärl är skadat uppstår en propp och kärlet blir inflammerat och hårt. Det syns som en eller flera strängar i armhålan eller på överarmens undersida. Ibland gör de ont. De försvinner oftast inom några månader efter operationen när nya lymfkärl har bildats, men de kan även dyka upp senare.

Svullnad

Efter operationen är det normalt att få en svullnad i operationsområdet. Svullnaden brukar försvinna efter 1–2 månader. Ansträngande aktiviteter kan öka svullnaden, men den går vanligtvis tillbaka.

Serom

Serom är en svullnad i det opererade området som orsakas av att sårvätska samlas där. Mindre serom går ofta över av sig själva, men vid större svullnader behöver vätskan tappas ut, ibland flera gånger. Serom kan försämra läkningen av bröstvävnaden och leda till rynkighet och indragningar i huden.

Sårvätskan tappas oftast ut av en sjuksköterska med hjälp av en nål och en spruta. Om du har ett implantat kan tappningen behöva göras med hjälp av ultraljud för att inte riskera att punktera implantatet.

Komplikationer

Blödning

Efter operation finns en liten risk för blödning i operationsområdet. Det vanligaste tecknet är kraftig svullnad och kraftig smärta i operationsområdet. Blödning inträffar oftast inom 6–24 timmar efter operationen och innebär ibland att man behöver tömma ut blodet ur bröstet. Om du får dessa symtom skall du kontakta kliniken där du opererades och hålla dig fastande om du skulle behöva göra en operation till.

Lymfödem

När flera lymfkörtlar i armhålan har opererats bort, finns risk för en svullnad i armen. Det kallas lymfödem. Lymfödem kan även uppstå i bröstet, men det är mindre vanligt.

Lymfödem orsakas av att flödet av lymfvätska från armen och bröstkorgen försämras på den opererade sidan.

När man tar bort enstaka körtlar är risken för lymfödem liten.

Lymfödem kan komma i nära anslutning till operationen, eller flera år efteråt. Faktorer som ökar risken är

- stor operation, det vill säga att hela bröstet och lymfkörtlar i armhålan tas bort
- strålbehandling mot armhålan
- övervikt och inaktivitet
- infektion i armen på den opererade sidan.

Lymfödem går att behandla. Behandlingen ger bäst resultat om den påbörjas tidigt. Det är därför viktigt att du söker hjälp så fort du känner att en svullnad är på gång.

Infektion – rosfeber

När flera lymfkörtlar i armhålan har opererats bort, finns en risk för rosfeberinfektion i huden i armen på den opererade sidan. Armen blir då varm, röd och svullnar, och ofta får du feber. Det är viktigt att du då söker vård.

Gör så här för att minska risken för rosfeber:

- Undvik att få småsar som kan ge infektion.
- Använd gärna skyddshandskar vid smutsigt arbete, till exempel trädgårdsarbete, och vid andra tillfällen när det finns risk att få småsar.
- Om du får ett sår på handen eller armen, tvätta det med tvål och vatten ett par gånger om dagen.
- Smörj in huden för att hålla den mjuk.
Vårda nagelbanden.

När ska jag kontakta vården?

- Om du får feber över 38 grader, frossa eller försämrat allmäntillstånd.
- Om såret blir rött, varmt, svullet eller ömt.
- Om såret blöder mycket.
- Om det snabbt uppstår en kraftig spänning i operationsområdet.
- Om svullnaden i operationsområdet inte går över av sig själv inom 8 veckor.
- Om armen blir svullen.